

WE MOGEN NIET KLAGEN

KAARTEN UIT HET BEJAARDENTEHUIS

WE MOGEN NIET KLAGEN

KAARTEN UIT HET BEJAARDENTEHUIS

DOOR
SONJA VAN HAMEL
& ROBERT MUDA

WOORD VOORAF VAN
HENDRIK GROEN

UITGEVERIJ DE HARMONIE
IN SAMENWERKING MET BIRDFISH





WOORD VOORAF

DOOR
HENDRIK GROEN

*H*et is treurig maar waar: ik krijg al jaren geen Ansichtkaarten meer. De enige kaarten die ik nog een doodenkele keer krijg hebben een zwarte rand.

De paar vrienden die ik nog heb sturen geen kaarten. Niet uit onwil, maar omdat ze mij elke dag zien bij de koffie en bij de thee én bij het diner in de conversatiezaal. Daarbij gaan ze nooit op vakantie. En ik ga zelf ook niet meer op vakantie. Ik schrijf graag, maar om nou een kaart van ons tehuis te sturen aan mijn burens aan de koffietafel van datzelfde huis...

Nee, de Ansichtkaart is voor mij nostalgie geworden. Eeuwig jammer.

Maar nu is er dit prachtige boek *We mogen niet klagen* met berichten uit het bejaardentehuis om met milde weemoed terug te stappen in het verleden. Mooie en ontroerende ansichten, maar ook vertederende en onbenullige. Heerlijk!

Ik denk dat ik toch straks even langs de boekhandel ga om een paar mooie kaarten te kopen. Mijn vrienden in het bejaardentehuis zullen blij verrast opkijken. Ik heb nog nooit iemand ontmoet die boos was omdat hij een Ansichtkaart had gekregen. Helaas bestaan er geen ansichten van ons eigen tehuis. Kaarten mooi van lelijkheid. Maar ik heb er nu wel een boek vol van.

Tot slot een ouwelullenadvies voor de jeugd:

Beter een mooie Ansichtkaart met "Groeten uit Texel" dan 101 appjes met duimpjes en hartjes.

Met de groeten van Hendrik Groen



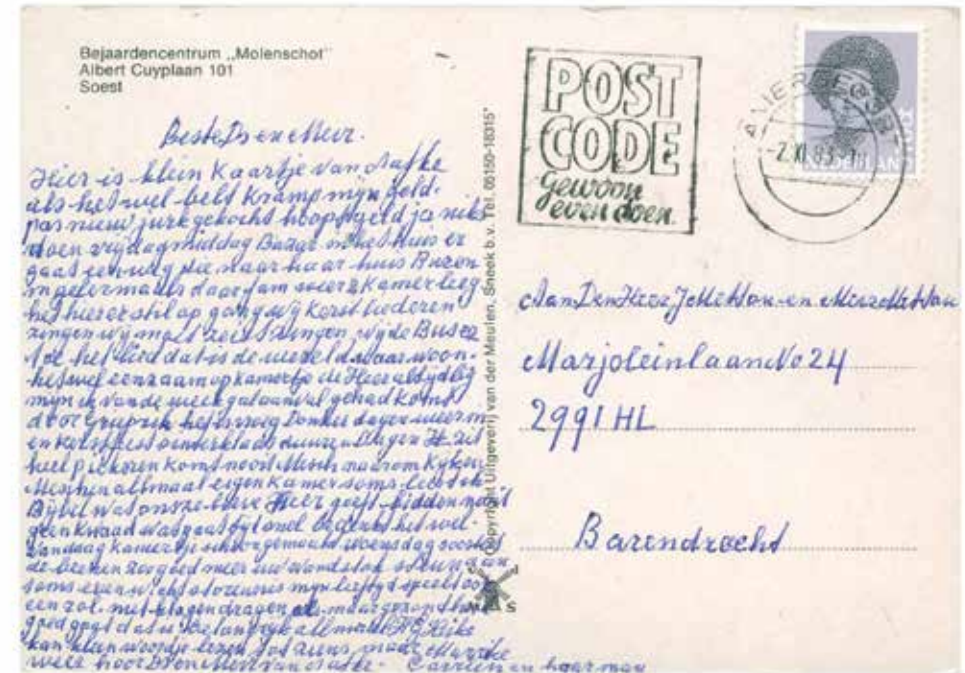
KLEIN KAARTJE VAN AAFKE

Van alle honderden kaarten van bejaardentehuizen die wij in de loop der jaren verzamelden, is die van een zekere Aafke er eentje die ons misschien wel het dierbaarst is. De hoeveelheid woorden die Aafke vanuit bejaardencentrum Molenschot in Soest in miniatuurhandschrift op de achterkant van de kaart heeft weten te schrijven is al indrukwekkend. Zo gelijkmatig en in kaarsrechte zinnen, alsof ze precies wist wat ze wou vertellen. Maar toen we de tekst eenmaal uitvergroot hadden en konden lezen, werden we getroffen door de inhoud die zich aan ons openbaarde, zo onnavolgbaar en wonderlijk. Maar daardoor ook poëtisch. Het is een aaneenschakeling van onaffe zinnen, grammaticaal incorrect, bijna geen touw aan vast te knopen. En toch met een duidelijke eigen stem, een ontroerende toon.

Met de tijd nam onze nieuwsgierigheid toe naar wie Aafke werkelijk was. We besloten op zoek naar haar te gaan. Ons eerste aanknopingspunt waren de geadresseerden: de heer en mevrouw Mettau. Na enig speurwerk ontdekten we dat de heer Mettau voor hij in Barendrecht terechtkwam predikant was geweest van de Hervormde Gemeente te Soest, de plaats waar Aafke in het bejaardencentrum had verbleven.

In Barendrecht woonden de Mettaus inmiddels niet meer, maar het telefoonnummer van ds. Mettau op zijn huidige adres bleek niet al te moeilijk te achterhalen. Onze wens om iets te weten te komen over Aafke was inmiddels sterker dan onze terughoudendheid een volslagen onbekende te bellen. Na enige aarzeling pakten we op een middag de telefoon. Met een zacht, maar kort en krachtig 'Mettau' werd er opgenomen. Na onszelf te hebben geïntroduceerd, kwamen we er al gauw achter dat het hier inderdaad 'onze' predikant betrof. Hij bleek inmiddels, zoals te verwachten, op hoge leeftijd te zijn, maar zijn geheugen was nog glashelder. Groot was onze vreugde toen ds. Mettau direct wist over wie wij het hadden. 'Jazeker,' zei hij, 'Aafje Clement uit Soest, die hebben wij gekend.' Hij vervolgde: 'Het was een ontzettend lieve vrouw met een wat beperkt verstand. Ze haalde nogal eens klinkers en medeklinkers door elkaar.'

Wij herkenden, ondanks het feit dat ds. Mettau over 'Aafje' sprak, onmiddellijk onze eigen Aafke. 'Aafje was een beetje een troetelkind van ons,' ging hij liefdevol verder. 'Ach, nu weet ik weer wat ze altijd zei: "Klam aan, klam aan, Aafke..."' Wat ze deed in schrift deed ze ook in spraak. En ze sprak vaak over zichzelf in de derde persoon.'



Het kaartje van Aafke. De transcriptie is verderop in het boek te lezen.

Aafke is voor ons het symbool geworden van een generatie ouderen die er een bewonderenswaardig positieve instelling op na hield. In het winkeltje of bij de balie van hun bejaardentehuis – toonbeeld van vooruitgang in de tweede helft van de vorige eeuw – konden ze een kaart met afbeelding van hun huis kopen. Bij gebrek aan een eigen telefoon, was het soms hun enige communicatiemiddel met de buitenwereld, terwijl het voor het bejaardentehuis zelf een mooie vorm van promotie was. Op de kaarten die wij verzamelden staat de ene keer alleen een vrolijke groet, dan weer een wat uitgebreider, nuchter verslag over de eigen gezondheid, en af en toe een opmerking over eenzaamheid. Toch houdt men altijd de moed erin. Voor ons zijn de kaarten stille getuigen van een optimistische generatie. Of om met de woorden van Aafke te spreken:

*niet klagen dragen
als maar gezondheid goed gaat
dat is belangrijk allemaal*

Sonja van Hamel & Robert Muda





Lieve Willemien en Joop,

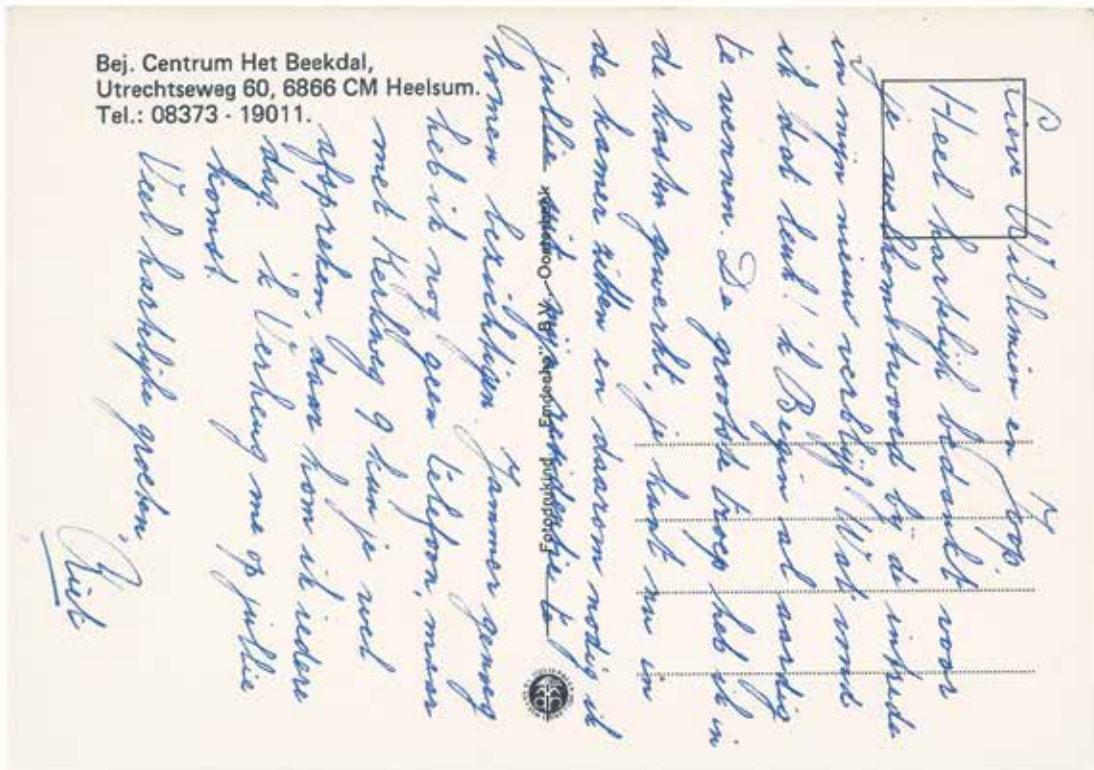
Heel hartelijk bedankt voor je welkomstwoord bij de intrede in mijn nieuw verblijf. Wat vond ik dat leuk!

'k Begin al aardig te wennen. De grootste troep heb ik in de kasten gewerkt, je kunt nu in de kamer zitten en daarom nodig ik jullie uit mijn residentie te komen bezichtigen.

Jammer genoeg heb ik nog geen telefoon, maar met Kerkweg 9 kun je wel afspreken, daar kom ik iedere dag.

'k Verheug me op jullie komst.

Veel hartelijke groeten,
Riet



Verpleeghuis Ter Valcke, Goes



Bejaardenhuis Poelwijck, 's-Heer Arendskerke



Herv. Bejaardentehuis Nijensteede, Steenwijk



St. Geref. Bejaardencentrum d'Amandelboom, Bilthoven



Beste Rie

Proficiat met je verjaardag
en wens je nog veel gezondheid,
want dat is toch het voornaamste.

Henk ook proficiat,
en maak er maar een gezellige dag van

Mijn flatje zit aan dit bejaardehuis vast,
staan helaas niet op de kaart.

Henk en Rie een gezellige dag.

Groetjes van Annie van Rijswijk Smit

